Ner 103.

KURYER LITEWSKI.

w Wilnie w Poniedziałek dnia 24 Sierpnia v. s. 1831 Roku.

Wiadomości Krajowe.

Wilno.

Zawczora, w Sobotę, dnia 22 t. m., rocznica S. Koronacyi Nayjaśnieyszego Cesarza Jegomości, obchodzoną tu była, przez uroczyste nabożeństwo i śpiewanie hymnu *Ciebie Boże chwalemy*, w Cerkwi S. Ducha, w obecności JWW. Woiennego Gubernatora, Senatora *Nowosilcowa*, Gubernatora Cywilnego, Jenerałów, Urzędników Gubernialnych i innych woyskowych i cywilnych, tudzież nader licznego zgromadzenia różnego stanu obywateli i mieszkańców. Nastąpiło całodzienne bicie we dzwony. We wszystkich innych Swiątyniach Pańskich tuteyszego miasta również odprawiały się dziękczynne modły i śpiewane było *Te Deum*. Wieczorem miasto całe było oświecone.

Po długo trwaiących przykrych zmianach powietrza, naypięknieysza cały dzień pogoda, stała się w umysłach wiernych rzeczywistym darem Nieba, błogosławiącego prawdziwey radości serc, przejętych głęboką wdzięcznością dla świętey w dniu tym obchodzoney pamiątki. Piękny wieczor wyprowadził mieszkańców do ogrodów i na różne mieysca, gdzie uroczystość naygodniey zdawała się bydź przez spólne zgromadzenie święconą. Na placu przed Ratuszem, wspaniale oświeconym i po wszystkich oświeconych ulicach, tłumy niepoliczone wszelkiego stanu ludzi dopoźna się bawiły oglądaniem i rozważaniem tego, co wzniosła miłość wdzięczność, ku czci Dawcy ich szczęścia. Przygrywaiące muzyki woyskowe na hauptwachu i w końcu placu, większey ieszcze dodawały przyiemności.

Sankt-Petersburg dnia 11 sierpnia.

z Bożey Łaski

MY NIKOŁAY PIERWSZY,

Cesarz i Samowładzca Wszech Rossyy,

i t. d. i t. d. i t. d.

Poświęciwszy wszystkie działania i myśli Nasze pieczołowitości około dobra, od Boga poruczonego i ukochanego Nam narodu, ze ściśnionem sercem patrzyliśmy na szerzenie się epidemiczney choroby cholery w granicach Państwa Naszego. Z pokorą poddaiąc się niedocieczonym wyrokom Naywyższego, nie zaniedbaliśmy użyć wszystkich, w możności będących usiłowań dla dania pomocy cierpiącym i dla ochronienia od zarazy tych mieysc, do których ona ieszcze nie przenikła. W zeszłym roku, na pierwszą wiadomość, że grassuiąca za Kaukazem Cholera przeszła tę zaporę i przybliżała się stopniami do wewnętrznych Guberniy, Rząd znalazł się w konieczności zalecić ściśle policyyne i medyczne środki: ale w samym początku, przywiedzenie ich do wykonania napotkało w niektórych mieyscach nieiakie trudności ze strony prostego ludu. Zamiast tego, żeby z Chrześciańską pokorą znosić to ciężkie doświadczenie, od Boga zesłane, i ochoczo poddać się środkom, dla powszechnego ocalenia przedsiębranym, ludzie lekkomyślni po wielu mieyscach starali się działać przeciwko tym środkom, iedynie dla tego, że one nie mogły pogodzić się ze zwyczaynym ich sposobem życia i wygodami ich przemysłu. Ale czuyną i ścisłą bacznością trudności te zostały uprzątnione: czynne lekarskie środki osłabiły moc choroby w Moskwie i w tych Guberniach, gdzie się ona iuż okazała; a pilne przestrzeganie kwarantannowych prawideł zachowało od niey mnogie miasta i samą Stolicę, od której zaraza i wtedy była w bliskiey odległości. Przy tém z wdzięcznością przypominamy czyn odznaczaiący się, okazany przez wszystkie stany pierwszey Stolicy Moskwy. Pałaiąc zawsze gorliwością ku dobru i sławie Oyczyzny, i wśród dotykaiącey ich klęski, okazały one wszelkiey chwały i naśladowania godny przykład, Chrześciańskiey pokory, iednomyślney gorliwości i bezwarunkowey uległości wszystkim środkom, od Rządu przepisanym.

Z nastaniem tegoroczney wiosny, okazanie się Cholery, naprzód w Rydze, a potym w Rybińsku, środku wodnych kommunikacyy Stolicy z wewnętrznemi Guberniami, na nowo wskazało konieczną potrzebę ustanowić kwarantanny dla bezpieczeństwa St-Petersburga; lecz tymczasem choroba, szybko się rozszerzyła po drodze wodnego spławu, około połowy Czerwca dosięgła Stolicy. Niezwłócznie wszystkie potrzebne środki, ieszcze w zeszłym roku przygotowane, zostały przedsięwzięte. Ale prosty lud, wątpiąc o konieczney ich potrzebie i użyteczności, a podżegany przez ludzi złey woli, targnął się gwałtem oprzeć się rozporządzeniom Zwierzchności: w bezrozumney złości rzucił się na dozieraiących porządku i na lekarzy, którzy poświęcali życie dla ulgi cierpiącey ludzkości, a przyszedł do przytomności wtedy dopiero, kiedy osobistą obecnością Naszą przekonał się o słusznym gniewie, z jakiém dowiedzieliśmy się o iego zuchwalstwie; kiedy się przekonał, że naruszyciele powszechney spokoyności i dobrego porządku nie uydą zasłużonego ukarania.

Wnet potym rozleciały się niedorzeczne pogłoski o mniemanych przyczynach widzialney w ludziach śmiertelności. Pomimo obwieszczeń od Rządu wydanych dla powszechnego uspokoienia, lekkowierni powątpiewali o bytności zaraźliwey choroby, dotąd w Rossyi nieznaney, ale znaiomey w wielu kraiach Wschodu a która okropnemi spustoszeniami byt swóy oznamionowała, i przypisywali nieszczęście swoie truciźnie. Te rozgłosy nie miały w Stolicy ważnych następstw; ale rozchodząc się po niektórych Guberniach, osobliwie na drodze z St-Petersburga do Moskwy, dały powod do zamieszek i nieporządkow. Złoczyństwa, obce dobremu i prawowiernemu ludowi Ruskiemu, popełnione zostały w mieście *Starey-Rusie* i w okręgach Woyskowego Osiedlenia Korpusu Grenadyerskiego, gdzie wieśniacy, rozjątrzeni pogłoskami o zatruwaniu, rzucili podeyrzenia swoie na lekarzy i na własnych Naczelników, i zapomnieli na zalecane od Kościoła Swiętego posłuszeństwo władzom wyższym. Teraz przywrócony iuż tam wszędzie należyty porządek: winni oddawani są w ręce Rządu przez samychże obłąkanych, a głównieysi z nich ulegną przykładnemu prawnemu ukaraniu.

Przekonani iesteśmy, że wszyscy Nasi wierni poddani z równymże oburzeniem dowiedzą się o zbrodniczych zamachach ludzi, którzy się targnęli działać przeciwko Oycowskiey Naszey pieczołowitości staraniom. Jakże boleśnie będzie sercu każdego prawdziwie Ruskiego, kiedy, nakłoniwszy słuchu swego kłamliwym i niedorzecznym poszeptom, uyrzy potym siebie sprawcą lub spólnikiem zamieszek, których pragną wrogi Rossyi; kiedy się przekona, że niepoymowaniem albo lekkomyślnością swoią przeszkadzał skutkom rozporządzeń, za iedyny cel maiących, ocalenie powszechne, i mnogiemi przykładami iuż usprawiedliwionych. W tych mieyscach, gdzie mieszkańcy z powolnością wiernym poddanym przyzwoitą, posłuszni byli wszystkim rozkazom Rządu, nasienie zarazy zniszczone zostało w czasie nieprzedłużonym: i w samey Stolicy, po przywróceniu porządku, teraz cho-

roba widocznie ustaie. Oby tak i wszędzie było! Oby się nikt nie ośmielił, pod pozerem powątpiewania o bytności choroby, powstawać przeciw władz, prawem ustanowionych! Na mieyscowe Zwierzchności i na Właścicieli Ziemskich, wkładamy szczególniey pieczą o tém, ażeby przepisy wyższego Rządu, były wszędzie niezmiennie i ze ścisłością wypełniane; ażeby nikt nie pozwalał sobie naymnieyszey samowolności; i żeby nieulegli swoiey Zwierzchności lub też panu, a także roznosiciele fałszywych, o zatruwaniu, pogłosek, poddawani byli całey surowości praw. Lecz każdy syn Kościoła, każdy syn Oyczyzny, niech przyymie bez szemrania złe, które Nas dotknęło, za skutek gniewu Bożego, i niech przyczynia się do iego odwrócenia, zanosząc gorące modły do miłosierdzia Naywyższego, i używaiąc śrzodkow, które dany od niego rozum wskazuie.

Dan w Carskim Siele, dnia szóstego Sierpnia, roku od Narodzenia Chrystusowego, tysiąc ośmset trzydziestego pierwszego, a Panowania Naszego szóstego.

Na autentyku podpisano własną Jego Cesarskiey Mości ręką tak: *NIKOŁAY.*

Wiadomości od Woyska Działającego.

Sankt-Petersburg dnia 12 sierpnia.

Podług wiadomości, dotąd udzielonych, wiadome są iuż poruszenia, wykonane przez główne siły Armii Działaiącey naszey do dnia 3ogo przeszłego lipca, równie iak i to, że buntownicy dla przeszkodzenia prostemu postępowi woysk naszych na *Błonie*, zaięli dosyć mocną pozycyą pod *Bolimowem.*

Teraz Wódz Naczelny Armii Działaiącey, donosi Jego Cesarskiey Mości, pod dniem 3 sierpnia, że i ta pozycya przez buntowników opuszczona, skutkiem zmiany dotąd naczelnie armiją ich dowodzącego *Skrzyneckiego.* — Zmiana ta zaszła dnia 1 sierpnia, a dokazana przez nayzawziętszych rewolucyonistów warszawskich, którzy staraią się zbyt trudny stan spraw swoich przypisać w obliczu narodu nieczynności *Skrzyneckiego.* Na mieyscu iego mianowany Naczelnie Dowodzącym *Dębiński*, który tylkoco przybył do *Warszawy*, z nikczemną bandą buntowników, z granic naszych wypędzonych.

O samym *Skrzyneckim* nie było ieszcze dokładnych wiadomości. Podług powiadania iednych, zupełnie się on usunął ze służby, a podług drugich wziął dowództwo Korpusu. W nocy tegoż dnia cała Armia buntowników opuściła pozycyą swoią pod *Bolimowem*, i zaczęła cofać się na *Błonie*, iak się zdaie ku *Warszawie.* Wnet zatém lekka iazda nasza zaięła miasteczko *Sochaczew*; Awangardzie pod dowództwem Hrabiego *Witta*, niezwłócznie zalecono iśdź w ślad za buntownikami w kierunku *Szymanowa*, dokąd wyruszyła iuż i cała Armja.— Awangardzie 1go Korpusu, która była na lewey stronie *Bzury*, i oddziałowi Hrabiego *Nostitza*, uważaiącemu kray około *Iłowa* i *Gombina*, rozkazano iśdź przez *Sochaczew* i *Topolow.*

Tym czasem umocnienie miasta *Łowicza* doprowadzone do stanu obronnego i zabezpieczone dostatecznym garnizonem, pod dowództwem Jenerał-Maiora *Pritwitza*; Jenerał-Maior *Gerstenzweig*, posłany z osobnym oddziałem w prawo, dla otworzenia kommunikacyi z Jenerał-Adjutantem *Rüdigerem.*

Wiadomości, od szczególnych oddziałow Armii otrzymane, są następuiące: Awangarda 6go Korpusu pieszego, znayduie się, iak wiadomo, iuż blizko *Pragi.* D. 28 lipca dla połączenia się z nią Dowódzca tego Korpusu Jenerał-Adjutant Baron *Rosen* wyruszył ze swoim Korpusem. Oddział Jenerała Kawaleryi Barona *Kreützа*, idący dla połączenia się z Armią Działaiącą z guberniy Wileńskiey i Grodzieńskiey, zbliżył się iuż do przeprawy, i eszelony iego, 5, 7 i 9go tego miesiąca powinny były znaydować się na lewym brzegu *Wisły.* (*R. I.*)

Austrya.

Wiedeń dnia 5 sierpnia.

Otrzymaliśmy wiadomość, iż ienerał *Stutterheim* umarł we *Lwowie.*

— Cesarz nie poiedzie tey iesieni do maiątków swoich familiynych, leżących w wyższey Austryi; będzie bawił w *Baden* dopóki czas pozwoli. JO. Xiążę kanclerz stanu przybył iuż tam na mieszkanie; sądzą zaś, że nie zadługo przybędzie tam i ciało dyplomatyczne. (*J.d.S.P.*)

— Dnia 6 —

Cesarz mianował ienerała hrabiego *Hardegg*, dowodzącego w Ziemi Siedmiogrodzkiey na tenże urząd do Galicyi, na mieysce zmarłego ienerała *Stutterheim*; ienerał hrabia *Rothkirch* zastąpi hrabiego *Hardegg* w Ziemi Siedmiogrodzkiey. (*J.d.S.P.*)

Francya.

Paryż dnia 8 sierpnia.

Panu *Etienne* poruczono ułożenie adressu.

— Na posiedzeniu izby deputowanych dnia 3, zostali wybrani sekretarzami izby PP. *Cunin*, *Gridaine*, *Ganneron*, *Boissy d'Anglas* i *Felix Réal*; podskarbiemi PP. *Delaborde* i *Dumeylet.* Prezydent starszy wiekiem, hrabia *Duchâtel*, oznaymił na tém posiedzeniu, że izba iest iuż zupełnie ustanowioną, i ustąpił krzesło P. *Girod de l'Ain*, prezydentowi wybranemu przez izbę.

— Gazeta Lizbońska ogłasza warunki przyięte przez rząd portugalski; zgadza się on na uwolnienie P. *Bonhomme* i na wynagrodzenie go 20,000 franków; na uwolnienie P. *Sauvinet* i na wynagrodzenie wielu poddanych francuzkich; na złożenie z urzędu ieneralnego intendenta policyi i sędziów, którzy dali wyrok przeciwko P. *Bonhomme*, i na skassowanie wszystkich wyroków danych w przeciągu ostatnich dwóch lat na Francuzów za występki polityczne; na zapłacenie 800,000 franków, rządowi francuzkiemu wynagrodzenia, za koszta wyprawy, i na zapłacenie wynagrodzenia, które poźniey zostanie ułożone, handlowi francuzkiemu. Wice-hrabia *Santarem* doniosł ministrowi morskiemu i iuncie handlowey, że okręty woienne, *Orestes* i *Urania*, zabrane przez eskadrę francuzką, oraz wszystkie okręty portugalskie kupieckie, zabrane i odwiezione do Francyi zostaną powrócone. Traktat iuż się począł wykonywać, część summy, którą rząd portugalski ma zapłacić znayduie się iuż na eskadrze francuzkiey, które oficerowie przechadzaią się wolno po ulicach *Lizbony.* Jednakże dniem i nocą pracnią w arsenałach i uzbraiaią pałac *Queluzki.* (*J.d.S.P.*)

Anglia.

Londyn d. 31 lipca.

Z pośpiechem czynią przygotowania do wzniesienia pomnika *Pittowi* na placu ś. Jerzego.

— Znayduie się w *Londynie* i w iego okolicach 1500 osob prywatnych, których razem wzięte maiątki wystarczyłyby na zupełne zaspokoienie długu publicznego angielskiego (przeszło 800 milionow szterlingow).

— Gazety angielskie donoszą, że w niektórych prowincyach Szkocyi, trzecia część ludności należy do towarzystwa umiarkowania, w innych zaś czwarta lub piąta. W *Dunkels*, dway szynkarze, powodowani sumnieniem, zaprzestali prowadzić handel gorzałczany.

— W nocy dnia 21 ostatniego maia, prawie całe miasto *Demerara* spłonęło pożarem. Przypisuią ten nieszczęśliwy przypadek ludziom, złe zamiary maiącym. (*J.d.S.P.*)

Londyn dnia 5 sierpnia.

Papiery publiczne. Konsolidy $80\frac{1}{2}$. — Rossyyskie $90\frac{1}{2}$ — Hiszpańskie $13\frac{1}{8}$ — Brezyliyskie 50 — Kolumbiyskie 14. — Mexykańskie $36\frac{3}{4}$. — Greckie 21.

— Król Jmć i Królowa Jeymość udali się uroczyście dnia 2 do izby parów, gdzie Król zatwierdził rozmaite bile przyięte przez izby, a między innémi bil, wyznaczaiący dożywocie Nayiaśnieyszey Jego Małżonce. Królowa mu towarzyszyła w tym razie: etykieta bowiem wymaga, ażeby podziękowała izbie niższey za summy dla niey wyznaczone.

— Tegoż dnia, zakomunikowano obu izbom, poselstwo krolewskie, donoszące, że Król żąda powiększenia summy, wyznaczoney dla Xiężney *Kent* i dla Xiężniczki *Wiktoryi*, z przyczyny teraznieyszych okoliczności.

— Dnia 1 t. m., odbyło się otwarcie nowego mo-

stu na *Tamizie.* Uroczystość ta stawiła nader świetny widok, iakiego od lat wielu niewidziano na *Tamizie.* Od drogi prowadzącey z pałacu *Sommerset*, gdzie Król i Królowa wsiedli na statek, do nowego mostu, statki rozmaitey wielkości tworzyły na rzece podwóyną linią, przez którą iechał orszak królewski. Około 3ciey popołudniu Królestwo Ichmość przybyli do pałacu *Sommerset*, gdzie przyięci zostali wystrzałami działowemi i okrzykami niezmiernego tłumu ludu, który im towarzyszył przez całą drogę z pałacu do mostu. Na moście przygotowany był namiot ozdobiony banderami wszystkich narodów dla Króla i Królewskiey familii, dla władz i znakomitszych osób. Królestwo Ichmość przeszli przez most, rzucaiąc między widzów wybite na ten cel medale, a potem iedli śniadanie w namiocie; gdy lord-maior wzniósł toast za zdrowie Króla, całe zgromadzenie powstało i zaczęto śpiewać *God save the King*; po spełnieniu toastu za zdrowie Królowey, Król spełnił za pomyślność handlu miasta *Londynu*, a potém za zdrowie lorda maiora i iego żony. Król odiechał o godzinie szóstey, i przeprowadzany był do pałacu *Sommerset* z oznakami takiego przywiązania, iak wprzódy.

— *Donna Marya*, w towarzystwie *Don Pedra* ze swoią żoną przybyła dnia 1 wieczorem do *Portsmouth.* Z rozkazu rządu, było ona przyymowaną z honorami, należącemi się władzy Królewskiey.

— Lord Namiestnik Irlandyi kazał usunąć z milicyi wszystkich tych, którzy należeli do processyi oranżystów w dniu 12 lipca.

— Donoszą o śmierci lorda *Norbury*, dawnieyszego naczelnego sędziego w Irlandyi; miał on lat 86 wieku.

— Dom handlowy *Manninga* i *Anderdona*, który utrzymywał bardzo rozległe stosunki z Indyami Zachodniemi, zawiesił swoie wypłaty, co sprawiło nieiakąś trwogę w naszém mieście.

— Jenerał *Santander*, dawnieyszy wice-prezydent Kolumbiyski, znayduie się teraz w *Edymburgu.*

— W *Dudley* i w okolicach zamknięto około 50 piecow, z przyczyny niskiey ceny, do którey żelazo spadło. Zawieszenie roboty w tych piecach, przyprawi 1200 robotników o nędzę.

— Wiadomo, iż w hrabstwie *Staffords* znayduie się powiat, w którym wszyscy zaymuią się robotami garncarskiemi, i który nawet nosi nazwisko tey gałęzi fabryk. Wartość płodów wyrobionych w ostatnim roku wynosi na 1,300,000 f. s. wartość zaś użytych do tego surowych materyałów kosztowała 155,000 f. sz.

— Dom ieden handlowy w *Bristolu* otrzymał od swoich korrespondentów wiadomość, że urodzaie we Włoszech powszechnie chybiły. Wice Król Sardyński zatém oświadczył, iż od dnia 14 przyszłego października, przywoz wszelkiego rodzaiu zboża do tego portu będzie wolny. Wiele okrętów, które przybyły ze zbożem do *Bristolu*, zostały wysłane z tey przyczyny do Włoch.

— Otrzymaliśmy gazety z *Nowego-Yorku* do dnia 5 lipca; zawieraią one wiadomość interesuiącą tylko z Kolumbii; nowy wice-prezydent *Caicedo* przywrócił spokoyność, ienerał zaś *Flores* oświadczył, iż zgadza się na nowy rząd. *Venezuela* wysłała komisarzów do *Bogoty* dla przyłączenia tego departamentu do związku Kolumbiyskiego.

— Sławny *J. Monroe*, ieden z dawnieyszych prezydentów Stanów Zjednoczonych Ameryki północney, umarł dnia 4 lipca, w pięćdziesiątą piątą rocznicę niepodległości swey oyczyzny. Miał on 72 lat wieku, i po złożeniu prezydencyi, sprawował aż do śmierci urząd sędziego pokoiu. Gazety Amerykańskie czynią uwagę, że trzey ze czterech prezydentów, zmarłych od ustanowienia rzeczypospolitey, zakończyli życie iednego dnia. (*J.d..S.P.*)

Sprawy Niderlandzkie.

Haga dnia 8 sierpnia.

Na posiedzeniu drugiey izby stanów ieneralnych dnia 5, minister spraw zagranicznych, złożył w imieniu Króla, następuiące dokumenta: 1) list konferencyi Londyńskiey, w którey oświadcza ona swóy żal, z powodu nieprzyięcia przez Króla 18 artykułów, i prosi go o danie pełnomocnikom swoim instrukcyi do nowych negocyacyy, względem traktatu oddzielenia stanowczego, z którego spodziewa się ona wypadków zaspakaiaiących, dla utrzymania pokoiu; 2) odpowiedź ministra, z rozkazu Króla, że instrukcye zostały iuż dane, lecz że J. K. Mość, popierać będzie negocyacye mocą oręża, ponieważ od dnia 1 czerwca widzi się być uwolnionym od wszelkiego pod tym względem zobowiązania; 3) list przesłany ministrom Królewskim przy dworach pięciu wielkich mocarstw, z załączeniem odpowiedzi królewskiey, posłaney konferencyi Londyńskiey, przez barona *van Zuylen.* Król uważa rozterki swoie z Belgium, iako sprawę, która nigdy nie powinna wciągnąć do woyny powszechney; nie żąda on żadnego zwycięztwa, lecz iedynie uczciwego pokoiu, i w tym względzie polega na pomocy mocarstw. Kommunikacye te przyięto z nayżywszą pochwałą, i izba wyznaczyła komissyą, dla ułożenia adressu do Króla.

— Dodatek do gazety *Staats-Courant* z dnia 5, zawiera raport Xięcia *Oranii* do Króla, datowany dnia 3 sierpnia z główney kwatery w *Turnhout*, w którym donosi, iż brygada 2giey dywizyi, weszła do tego miasta, pokonawszy woysko *Niellona*, które cofnęło się na drogę prowadzącą do *Lier.* Druga brygada 2giey dywizyi, wyruszyła na drogę prowadzącą do *Antwerpii*, a iazda z odwodową artylleryą, zaięła wzgórza leżące za wsią *Vorselaer.*

— Woyska nasze opanowały dnia 3, fortecę S. Maryi w *Antwerpii.* Dnia 4, flota puściła kilka bomb do twierdz, z których dziewięć spłonęło.— Garnizon stoiący w *Sas-le Gand* wyszedł i opanował fortecę *Calloo.* Holendrowie zamierzali przekopać groble i zalać poldery między fortecą *Liefkenshoek* a fortecą *S. Maryi.* Groble między *Doel* i *Calloo*, zostały przekopane.— *Capitalen-Damm*, zaięły woyska holenderskie.

— Garnizon Maestrychtski został wzmocniony 10,000 iazdy i piechoty, które zostaią pod rozkazami Xięcia Sasko-Weymarskiego. (*J.d.S.P.*)

Bruxella dnia 4 sierpnia.

Gazety Belgickie opisuią drobne szczegóły o podróży nowego swego monarchy, który zwiedził *Lowanium*, *Mechlin*, *Hasselt* i *Leodyum*; w témto mieście otrzymał ostatnie wiadomości z *Antwerpii*, wyiechał zaś ztamtąd dnia 2 do *Bruxelli.* Z *Bruxelli* wyiechał dziś znowu do woyska, w towarzystwie ministra spraw wewnętrznych i P. *Lebeau*, członka rady ministeryalney.

— *Dnia 8* —

P. *K. Brouckère* został mianowany ministrem spraw wewnętrznych, na mieyscu P. *Sauvage.*

— Jenerał *Belliard* i P. *Abercrombie* przybyli z *Bruxelli* do *Antwerpii* dnia 4, i natychmiast rozpoczęli korrespondencyą z ienerałem *Chassé.* Jenerał *Failli* przybył także do *Antwerpii*, w godności naczelnika sztabu; ienerał *Hanc de Steenhuize* został znowu ministrem woyny na iego mieyscu.

— Gazety belgickie zawieraią proklamacyą, wydaną dnia 4 w *Bruxelli* przez nowego Monarchę, w którey wzywa naród do oręża, dla obrony oyczyzny i niepodległości narodowey.

— Minister spraw zagranicznych pisał, dnia 3 do ienerała *Chassé*, prosząc go o odłożenie rozpoczęcia kroków nieprzyiacielskich względem miasta *Antwerpii*, do czasu otrzymania odpowiedzi od konferencyi Londyńskiey, u którey nowy Król prosił o opiekę dla tego miasta.

— Holendrowie rozpoczęli działania nieprzyiacielskie na wzgórzach przy *Stroobrugge*, w *Maldeghem* i w *Waterwliet.* Maią oni na *Skaldzie* wielką liczbę statków. Utraciliśmy dwa działa w *Eckloo*; rozchodzi się też pogłoska, że iazda ienerała *Niellona* prawie zupełnie została porażoną. (*J.d.S.P.*)

Szwaycarya.

Friburg dnia 16 lipca.

Dzień 14 w Szwaycaryi pamiętnym będzie ze

)3(

smutnych wypadków. Wicher niesłychanie gwałtowny połączony z nadzwyczaynie wielkim gradem, sprawił wieczorem dnia 14 lipca okropne spustoszenie w części doliny *Bulle* i *Charmey*. Ryk burzy, niebo w ogniu, nieustanny huk grzmotów, stawiły przerażaiący widok. W *Bulle*, w *Tour*, całe drzewa zostały połamane lub z korzeni wywrócone. W *Gruyeres* dachy zostały zerwane. W *Pasquier*, przypadki były daleko ieszcze większe; całe domy zostały powywracane. Nowe łazienki w *Montbary* okazuią teraz, tylko górę zwalisk. Podobneż nieszczęśliwe zdarzenia były w *Charmey* i przy ieziorze Domene. Po przeyściu burzy trzody w górach poczęły okropnie ryczeć. Wsi *Ober* i *Niederbipp* w kantonie Berneńskim, doznały podobnegoż nieszczęścia. Niebo całe było w ogniu, burza zaś tak była gwałtowna, że na ogromney przestrzeni drzewa w lasach Oberbipskich zostały powywracane i naymocnieysze dęby z korzeńmi powyrywane. W *Thoune* ogrody i pola smutny stawią widok. Gwałtowność burzy powywracała drzewa, w wielu nawet mieyscach znaleziono pozabijane ptaki. Nakoniec burza przeniosła swe zniszczenia do górzystych gmin *Golderwylu* i *Heiligensdewendi*. (*J.d.S.P.*)

T u r c y a.

Konstantynopol dnia 11 lipca.

Sułtan powrócił do tuteyszey stolicy dnia 5 t. m. po 33 dniach niebytności. W przeciągu czterech dni przybył on z *Adryanopola* do *Siliwrii*, ztamtąd zaś w kilka godzin przybył na statku parowym do *St Stephano*, gdzie czekali nań wielcy dygnitarze, ministrowie, oraz deputacya ulemów, w celu powinszowania iemu powrótu; Sułtan udał się wodą do swego pałacu w *Beszyktasz*. Patryarchowie Grecey, Ormianie, Katolicy i Rabini żydowscy czekali na brzegu, i odmawiali modlitwy w chwili iego przybliżania się. Sułtan okazał swoie zadowolenie z takowego przyięcie, posyłaiąc znakomite dary do rozmaitych kościołów. W kilka dni po iego przybyciu, Sułtan złożył z urzędu Nazyra *Galatskiego*, który dawniey był u niego w wielkich łaskach; domyślaią się, że przyczyną tego usunięcia iest niedbałość iego w użyciu środków przeciwko szerzeniu się zarazy. Dotąd ieszcze zaraza nie dostała się do kwartału Franków; lecz wiele osób w kwartale Galatskim umarło z cholery; zdaie się że *Konstantynopol* nie uniknie tey epidemii, którey bardziey się tam obawiaią, a niżeli dżumy. (*J.d.S.P.*)

Alexandrya d. 4 czerwca.

Powiadaią, że kapitan-basza spodziewany w naszém mieście wzmocni flotą swoią wyprawę egipską przeciwko baszy Akryyskiemu. Ibrahim Basza dowodzić będzie woyskiem egipskiém, towarzyszyć zaś mu będzie *Soliman Bey* (renegat *Selves*). Spuszczono nie dawno drugi okręt liniowy, i wzniesiono rysztowanie na spuszczenie innego trzypokładowego okrętu o 136 działach. Wice-król wyiechał z *Kairu*, ogląda on teraz fortyfikacye nadbrzeżne, a potém powróci, iak zwyczaynie, przepędzać lato w *Alexandryi*. (*J.d S.P.*)

W ł o c h y.

Turyn dnia 20 lipca.

Minister woyny tknięty apoplexyą, umarł; na iego mieyscu mianowany został nasz minister pełnomocny w *Londynie*, hrabia *Saint-Martin-d'Aglie*, który został odwołany. Mówią ciągle o zmianie ministra spraw wewnętrznych, po którym nastąpi hrabia *Caccia*.—Listy pisane ze Włoch donoszą nam, że chorobą grassuiącą w *Fiume*, nie iest cholera, lecz tylko kolki zapalne, które znacznie rozszerzone, przyprawnią dosyć często o śmierć. (*J.d.S.P.*)

Wenecya dnia 19 lipca.

Mamy listy ze *Skutari*, dochodzące do dnia 3 t. m. Donoszą one, że basza Skutaryyski korzystał z nieczynności wielkiego Wezyra; i wysłał dnia 20 czerwca 500 ludzi, pod rozkazami iednego ze swych krewnych przeciwko oddziałowi *Iszeta-Mehemeta-Baszy*, któremu wielki Wezyr poruczył oblężenie *Skutari*. Dwa te korpusy spotkały się z sobą przy *Alessio*, i woyska Mustafy-Baszy odniosły zwycięztwo. Wiadomość ta ożywiła wszystkich w *Skutari*. *Mustafa-Basza* nakazał natychmiast nowy zaciąg, iednego z domu; podniósł tym sposobem armią swoię do 15,000 i ruszył znowu dnia 1 t. m. przeciwko wielkiemu Wezyrowi. Nie wiadomo ieszcze w *Skutari* o skutku iego wyprawy, musi on zdecydować los Mustafy Baszy. Nikt iednakże nie spodziewa się, aby mógł wyyść zwycięzcą z tey walki. (*J.d.S.P.*)

S p r a w y   G r e c k i e.

Podług wiadomości z *Napoli di Romania* od końca czerwca, *Tzamis Karatasso*, szef 14go batalionu lekkiey piechoty, który się zbuntował na początku maia, zebrał blisko 2,000 ludzi, z któremi mocno nabawia niespokoynością prowincye Rumelii. — P. *Paleologos* zaprowadził od dnia 1 czerwca dylizans między *Napoli di Romania* i *Argos*; pierwszy to raz iest dylizans w Grecyi.—Mówią ciągle za rzecz pewną o zwołaniu nowego kongressu narodowego.—Flotylla rossyyska pod rozkazami admirała *Riccorda*, ma wkrótce opuścić Archipelag, i częściami powracać do Rossyi. Dawnieyszy rezydent Rossyyski, hrabia *Panin*, wyiechał do *Neapolu* na brygu *Achillesie*. (*J.d.S.P.*)

O g ł o s z e n i a.

1 Od Bessarabskiego Obwodowego Rządu ninieyszém ogłasza się, iż wzięci w tuteyszym Obwodzie za niepokazanie na piśmie świadectw ludzie, uznani na mocy Imiennego N a y w y ż s z e g o Ukazu 18 augusta 1828 roku za włoczęgow, i z rozporządzenia Zwierzchności *odesłani* teraźnieyszego 1831 roku *do miasta Nikołajewa, dla oddania do 1szego woyskowo roboczego aresztantskiego Bataljonu*, którzy się powiadali rodakami, a mianowicie: 1) *Efim Lisoy*, lat 23, nie żonaty, czytać ni pisać nie umie, Kijowskiey Gubernii, z włościan obywatela Komarnowskiego, przymiotow następnych: wzrostu 2 arszyny, $7\frac{1}{8}$ wierszkow, włosow na głowie i brwiach ciemnorusych, oczu szarych, twarzy nieco ospowatey.— 2) *Juryy Jacenko* (inaczey *Dimiszczenko*), lat 26, Chersońskiey Gubernii, Odeskiego powiatu, wsi Troickiey z włościan Jenerała Kobłe, wzrostu 2 arsz. $6\frac{4}{8}$ wier., włosow na głowie i brwiach rusych, wąsow światłorusych, twarzy czarniawey, nieco ospowatey, oczu szarych.— 3) *Tymofiey Sierhiejew*, lat 44, Kałuskiey Gubernii, Mosalskiego powiatu, wsi Żukowki, z włościan Xięcia Wiaziemskiego, wzrostu 2 arszyny, $4\frac{5}{8}$ wierszkow, włosow na głowie i brwiach rusych, wąsach i brodzie światłorusych, oczu karych; twarzy czystey, chuderlawy, na wierzchniey wardze z lewey strony od uderzenia szram. — 4) *Nikita Kiwralski*, lat 20, z mieszczan miasta Kamieńca, wzrostu 2 arsz. $4\frac{1}{8}$ wiersz., włosow na głowie i brwiach rusych, nosa spłaszczonego, twarzy czystey.— 5) *Ihnat Riabceniuk*, lat 21, Kiiowskiey Gubernii, Lipowieckiego powiatu, wsi Pliskowa, z włościan obywatela Jakubowskiego, wzrostu 2 arsz: $4\frac{3}{8}$ wier., włosow ciemnorusych, twarzy czystey, oczu karych.— 6) *Nikita Iwanow*, lat 39, Niżegorodzkiey Gubernii, powiatowego miasta Liskowa; z włościan obywatela Xięcia Hruzinina, wzrostu 2 arsz. $5\frac{1}{8}$ wier., włosow czarnych, oczu żółtokarych, twarzy podługowatey. — 7) *Wasili Iwanow*, lat 40, z włościan teyże gubernii, powiatu, i obywatela, wzrostu 2 arsz., $5\frac{3}{8}$ wiersz., włosow

DODATEK